

VAN BOTERBERG TOT SUPERHEFFING

1988

Jaar	Melkveehouders / koeien	Melkkoeien x 1000	Melk/vet /eiwit gem. / koe	Melkgeld cent/kg.	Melk Mln. kg	Kaas ¹⁾ mln. kg.	Boter ¹⁾ mln. kg.	Boterberg mln. kg.	M-Melkp. mln. kg

1) Productie / consumptie / export

1988			146
1988-01-05	NvhN	PZ. Schelhaas: ‘Superheffing nekt 31 zuivelfabrieken’	
1988-03-29	LC	Melkquota vanaf 3 april bijna vier procent omlaag	
1988-04-16	LC	<i>Kafen Kooren:</i> Grootste gatenkaas heet superheffing	
1988-04-18	NvhN	Fraude superheffing bij Noord-Nederland?	
1988-04-19	LC	Boeren onder jaarquotum gemolken 1987/'88 – geen boete	nw
1988-04-30	LC	Uitspraak Europees Hof gunstig voor – SLOM – melkveehouders.	
1988-05-04	LC	Minister trekt van 35 Friezen melkquotum in	
1988-05-07	LC	Quotumbureau: plakconstructie is wel mogelijk	
1988-05-07	LD	EG in één klap van melkpoederberg af	
1988-05-19	PZC	PZ: volgend jaar krapte aan boter bij gelijk zuivelbeleid	
1988-06-09	LC	Minister denkt aan verruiming melkquota	
1988-07-13	LD	Boterberg nog nog maar molshoopje	
1988-08-18	PZC	Schelhaas: ‘Inkomen van boer tijdelijk veel beter’	
1988-08-31	LC	Braks: ‘Melkquotum is van verpachter’	
1988-09-03	LC	<i>Kafen Kooren:</i> Barteles Bosma vecht tegen Braks en Brabant	
1988-09-03	LD	Hoe het grootste zuivelexportland ter wereld aan een melktekort komt	
1988-09-08	LC	Deel van boeren toch nog melkquotum EG – SLOM regeling	
1988-09-13	LC	Rechtbank: Verhuur quota was tot eind februari 1986 toegestaan	
1988-09-30	LC	‘DMV/Campina zette boeren aan tot fraude’	
1988-10-19	LC	Landbouwministers van EG oneens over SLOM-boeren	
1988-11-11	LC	Schikking Campina fraude Superheffing	
1988-11-25	PZX	Vrijspraak melkveehouders na ontduiking superheffing	
1988-11-26	LC	Quotumboer Bosma: kwaad op Braks ‘Kwajongensstreek’	
1988-12-02	LC	Saneringsplan voor landbouw in EG mislukt – vertrek Andriessen	
1988-12-21	LD	Braks wil af van superheffing	

1988-12-29	PZC	Geen superheffing voor ruim 6500 melkveehouders	
1988-12-31	PZC	Schelhaas: Verruiming melkquota noodzakelijk door toename kaasproduktie	

1988

Nieuwsblad van het Noorden, 1988-01-05 ¹

Half miljoen koeien minder

Superheffing nekt 31 zuivelfabrieken

Van onze redactie binnenland

SCHEVENINGEN - De invoering van de superheffing in 1984 heeft 31 zuivelfabrieken de kop gekost. In 1983 waren er 138 van deze fabrieken, eind 1987 nog 107. De afname van het aantal melkkoeien is nog dramatischer. Eind december waren er nog zo'n 2 miljoen, tegen 2,5 miljoen eind 1983. Deze cijfers gaf voorzitter drs. H. Schelhaas van het *Produktschap voor Zuivel* vanmiddag.

De superheffing is een boete die het ministerie van Landbouw boeren oplegt als zij te veel melk aanleveren. Op deze manier probeert de Europese Gemeenschap van de boterberg en de melkplas af te komen. De melkaanvoer is de laatste vier jaar met twaalf procent gedaald, waarvan acht procent alleen al in het afgelopen jaar. In 1988 zal de aanvoer met nog eens twee tot drie procent verder afnemen, verwacht Schelhaas. Zonder superheffing zou volgens hem de melkproductie sinds 1984 met tien procent zijn gestegen.

Door de lagere melkaanvoer is de werkgelegenheid in de zuivelindustrie met 500 arbeidsplaatsen teruggelopen. Schelhaas noemt een groot verlies aan arbeidsplaatsen in de toekomst onwaarschijnlijk. Naar schatting zullen gespreid over een aantal jaren nog 1000 banen verdwijnen.

Ook per oppervlakte grasland nam het aantal dieren af. Per honderd hectare zijn er nu gemiddeld 181 koeien tegen 212 voor de invoering van de superheffing.

Per bedrijf daalde het aantal koeien van gemiddeld 41 naar 38. Het aantal boerenbedrijven in de melkveehouderij liep terug van 61.000 naar 53.000, mede als gevolg van de algemene werkloosheid en het gebrek aan opvolgers. Omhoog ging de gemiddelde melkproductie per koe: van 5.290 kilo melk naar 5.750 kilo per jaar.

De veeboeren houden zich echter steeds beter aan de quoteringmaatregelen, Schelhaas verwacht dat ons land over het afgelopen jaar toch nog 110 miljoen gulden aan superheffing op teveel geproduceerde melk moeten afdragen.

Leeuwarder Courant 1988-03-29

Melkquota vanaf 3 april bijna vier procent omlaag

¹ Aangevuld met enige gegevens uit de PZC. Van 1988-01-06 (ZHN.)

BRUSSEL - De Nederlandse melkveehouders zullen vanaf 3 april 450.000 ton melk minder moeten gaan produceren. Dat komt overeen met bijna vier procent van hun huidige produktie. De Europese Commissie heeft minister Gerrit Braks gisteren in Brussel met deze strikte eis geconfronteerd. Volgens *Noord-Nederland*-directeur ir. Bernard Bijvoet zal dit leiden tot verslagenheid en woede bij de boeren. Voor de fabrieken hoeft de totale hoeveelheid melk er niet door te veranderen. De procedure, waarop deze korting tot stand is gekomen, stuit Bijvoet overigens wel tegen de borst.

De Europese Commissie wil niet afwachten of Braks erin slaagt via een speciale regeling 1,2 procent melkrechten op te kopen die hij in het verleden met te ruime hand heeft uitgedeeld. Al eerder was tegen de wil van de zuivelindustrie in besloten de melkquota met 2,5 procent te verminderen, waarvan anderhalf procent tijdelijk. Voorts moet er nog ruimte worden gereserveerd voor jonge boeren, bedrijfsopvolgers en speciale gevallen. Dat brengt de totale korting in Nederland op 3,95 procent.

Verzachten

Volgens Harm de Kroon, secretaris van de *Friese Mij*, kan de pijn nog worden verzacht, als er straks een ander systeem komt, waarbij overschrijders direct met onderschrijders kunnen worden gecompenseerd. Bovendien kan Braks nog besluiten halverwege het jaar de korting met anderhalf procent te verminderen. Dat gebeurt als de opkoopregeling (maximaal f2,50 per kilogram melk) slaagt.

De Friese Mij is echter niet tevreden over de gang van zaken. De melkprijs voor de boeren is goed. Dat houdt in dat er voor de huidige melkplas ruimte is in de markt. Ook de Fransen zijn dat van mening.

Protest

De Europese boerenorganisaties COPA en COGECA hebben geprotesteerd tegen het feit dat er nog altijd boter uit Nieuw-Zeeland tegen verlaagd tarief de EG binnenkomt. De organisaties zijn evenmin te spreken over de prijsvoorstellen van de Europese Commissie. Braks zei dat de EG de enige landbouwproducent in de wereld is die er botervoorraden op na houdt. Hij maakte duidelijk dat hij de melkprijzen voor de Nederlandse boeren dit jaar met een half procent extra wil verlagen, omdat dit gunstig is voor de export.

WIR-compensatie

Het kabinet heeft te weinig oog voor de belangen van landbouwers gehad bij het bedenken van plannen voor werkgevers ter compensatie van het afschaffen van de WIR. Dat zei gisteren VVD-woordvoerder dr. Joris Voorhoeve tijdens het financieel-economisch debat in de Kamer. Ook CDA-fractieleader Bert de Vries vond dat de boeren er bij de omzetting van de WIR „wat bekaaid afgekomen zijn”.

Hij pleitte daarom voor een verbetering van de kleinschaligheidstoeslag. In combinatie daarmee zou het maximumbedrag waarover de toeslag betaald wordt, wat verlaagd kunnen worden. Dat zou het mogelijk maken het percentage van de toeslag te verhogen. Voorhoeve wil f300 miljoen voor de landbouw uittrekken. De helft van dat bedrag moet besteed worden aan investeringssteun voor oplossing van de mestproblematiek en het plegen van marktorienterende investeringen in de akkerbouw.

Leeuwarder Courant, 1988-04-16

ook MAP Kaf en Koren

Grootste gatenkaas heet superheffing

(Kaf en Koren door Willen Stegenga)

KOOPMANSGEEST MAG in Nederland dan in hoog aanzien staan, wie allerwegen probeert tot het uiterste van zijn mogelijkheden te gaan, geniet in dit land niet die erkenning, waar hij of zij in feite recht op heeft. Dezulken worden al gauw als een storend element ervaren, zeker door de gevestigde orde die heet op te komen voor grote, algemene belangen.

Koopmansgeest is prima, maar dan gelieve men die bij voorkeur in het buitenland te ontplooiën. Wie hier wat inventiviteit aan de dag legt ten koste van wat er altijd was, stuit al gauw op verzet. Dat uit zich in losse denigrerende opmerkingen, in insinuaties en in ‘waarschuwingen’, die bij voorkeur worden uitgesproken op druk bezochte vergaderingen.

Op het moment dat *Noordmelk* BV in Olterterp ontdekte, dat er gaten zaten in de grenzen van de noordelijke zuivelcoöperaties, dienden ze plotseling geen boerenbelang meer en werden ze van handelonderneming misprijzend ‘melkopkoper’ genoemd. Deze aanval zal de komende tijd wel aan hevigheid winnen. *Noord-Nederland* heeft 2,7 cent minder per kilogram melk uitbetaald dan bijvoorbeeld *De Goede Verwachting* in **Workum**. Dat houdt in, dat er heel wat Noord-Nederlandboeren zijn, die hun melk wel door een ander willen laten ophalen. Zij zullen hun constructies wel vinden om van hun verplichtingen ten opzichte van *Noord-Nederland* af te komen.

De Noordmelkmannen hebben meer ontdekt. Toen de superheffing werd ingesteld, ontwaarden zij al redelijk gauw mazen in de wetgeving. Lammert Gorter, Bouke Lycklema à Nijeholt en Pier de Vries stichtten de Quotumbank om boeren, die hun quotum niet vol konden melken, in contact te brengen met boeren, die hun quotum overschreden.

Rinse Zijlstra (oud-voorzitter van de Zuivelbond FNZ) en Harm Schelhaas (voorzitter Productschap voor Zuivel) trokken tegen de Quotumbank ten strijde en lichtten Braks in. Awel, de AID stelde een onderzoek in en zegde negen boeren proces-verbaal aan. Het was niet voldoende om alle ongerustheid weg te werken. De *Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken* dreigde zelf met een quotumbank te komen, als Braks geen maatregelen nam. Op 27 februari 1988” breidde Braks de Beschikking Superheffing met twee artikelen uit, daartoe door Gorter c.s. op het spoor gezet. De Quotumbank staakte vervolgens haar activiteiten, maar de processen van de AID gingen niet door. Dat verbaasde mr. drs. Henk Smit van de Zuivelbond niets. Juridisch zat er geen brood in, vond hij.

Geen lering

HOEWEL ER OP HET ministerie van landbouw nog nooit zoveel juristen hebben gewerkt als in de laatste jaren, trok menig een lering uit het voorgaande. Het zou al een wonder zijn, als een beschikking, die met zoveel regels is omgeven, slechts op twee punten lek zou zijn. Dat blijkt dus niet het geval. De Quotumbank werd Quotumbureau en ging vervolgens weer op jacht naar mazen en mogelijkheden.

Quota werden al gauw geld waard. Voor 6 september 1986 was het mogelijk om zoveel mogelijk produktierechten op een hectare te zetten en die duur te verkopen. Braks greep opnieuw in. Maximaal mocht er niet meer dan 20.000 kilogram melk op een hectare worden gezet. De wijziging was fundamenteel. Er kon wat minder met produktierechten worden geschoven, maar er bleven gaten over.

Neem nou een boer met tien hectare land en een quotum van 80.000 kilogram. Het Quotumbureau bedacht een constructie, voor het geval die boer van zijn melkerij af wilde en het land voor andere doeleinden (vetweiderij, schapen of verhuur aan een akkerbouwer) wilde gebrui-

ken. Zo'n boer koopt vier hectare land. Zet daar zijn hele quotum op en verkoopt het aan een gegadigde. Op die manier houdt hij zijn tien hectare.

Braks, die het Quotumbureau nauwlettend in de gaten houdt, keurde die transacties af. Het Quotumbureau stopte onmiddellijk met die constructies, maar ziet wel, dat enkele anderen er nog mee doorgaan. Zij krijgen drie jaar de tijd om aan de aandacht van de minister te ontsnappen. Er is op die manier zo'n 100 miljoen kilogram melk op land geplakt, schat men. Als het aan het Quotumbureau ligt, wordt het aangepakt door de betrokken boeren. Dan kan een rechter in elk geval uitmaken, wie nu gelijk heeft.

Wachten

DE EERSTE KEER, DAT BRAKS INGREEP in de **plakconstructie**, was in juli vorig jaar. Er werden bezwaren ingediend, maar daar is taal noch teken op gehoord. De betrokken ambtenaren van het ministerie denken al maanden, dat er 'volgende week' uitsluitsel zal komen. Intussen is het aantal intrekkingen gestegen naar 68, waarvan er 28 bij zijn, die door bemiddeling van het Quotumbureau tot stand zijn gekomen.

Het merkwaardige is dat boeren, die vragen wat ze wel en wat ze niet mogen doen, met een kluitje in het riet worden gestuurd. In eerste instantie werd er wel voorlichting gegeven, maar al gauw is er een soort informatiestop ingevoerd. Men wordt in het ongewisse gelaten.

De rechtsonzekerheid neemt met de dag toe. Notarissen wijzen boeren, die op die manier te werk gaan, wel op het risico dat ze lopen, maar de acte wordt wel gepasseerd. Een uitspraak van de rechtbank van Arnhem 'verplicht' de notarissen daartoe. Ze ontberen een duidelijke richtlijn waaruit blijkt, dat een dergelijke constructie niet mag. Braks heeft dan wel afwijzend beschikt, maar de bezwaren zijn niet afgehandeld en dus heeft nog geen rechter zijn oordeel kunnen geven.

Een woordvoerder van het ministerie riep dan wel met veel bravour, dat alles volkomen duidelijk in elkaar steekt, voor de notarissen (en niet alleen voor hen) is de *Beschikking Superheffing* daar juist erg onduidelijk in. Het ministerie heeft een folder uitgegeven met praktijkvoorbeelden. Die folder geeft meer duidelijkheid dan de beschikking zelf, maar een folder heeft geen rechtskracht. Ook een notaris, die om nadere uitleg vraagt, krijgt nul op het rekest.

De beschikking superheffing is een stuk rammelende wetgeving zeggen. Gert Niezink en Job Holtz in Groningen. Zij hebben zich gespecialiseerd in agrarisch recht. Aanvankelijk had hun advocatenkantoor met de superheffing weinig te maken, nu maakt dit onderwerp een wezenlijk bestanddeel van hun omzet uit

Herhaaldelijk blijkt, dat er geen enkele duidelijkheid bestaat over de vraag van wie het quotum nu eigenlijk is: van de pachter, of de verpachter. Een zogeheten 'interpretatieve verklaring' ontbreekt. Niezink: „Als je na een jaar nog geen antwoord op een bezwaarschrift hebt, dan neig ik ertoe te zeggen, dat hier sprake is van een arrogantie die zijn weerga niet kent. Of men weet het zelf niet”. En als hij aan dat laatste denkt, dan staat hij niet alleen.

Makelaars en andere bemiddelaars krijgen de schuld van het ministerie. Zij zouden met 'vlotte babbels' de boeren op een verkeerd spoor hebben gezet. Beëdigde makelaars hebben intussen bij het ministerie geprotesteerd tegen deze aantijging. Het is het bekende verhaal, ambtenaren zijn lui, vertegenwoordigers doen het met andere vrouwen, journalisten schrijven de halve waarheid en met makelaars is ook wat aan de hand. Zou de onnozelheid van da 'beste

boeren van Europa' (want zo heet dat in Haagse kringen) zo groot zijn, dat ze zich door een praatje om de tuin laten leiden?
Wij wagen het te betwijfelen.

Bij sommigen op het ministerie heerst nog steeds de veronderstelling, dat een boer op klompen loopt, Krelis heet en Drachtster Kei als het toppunt van genoeg ervaart. De zaken liggen even anders. Er is het een en ander veranderd op het platteland. Boeren, die deze transacties hebben aangedurfd, hebben dat veelal weloverwogen gedaan, zei CBTB-secretaris Sjoerd Hoekstra deze week terecht in Wirdum. Als het zo was, als het ministerie denkt, waarom pakt men dan niet die verraderlijke bemiddelaar aan, maar juist die zielige boer?

Negentien

Er zijn negentien presidenten van rechtbanken in Nederland, zegt Niezink, „en alle negentien hebben hun eigen opvatting over de Beschikking Superheffing”. De minister hanteert de saldo-theorie, zegt mr. Holtz: als de oppervlakte van het bedrijf even groot blijft, maar het quotum door het op bijgekocht land te plakken vermindert, mag dat niet van Braks. Volgens Holtz is dat in strijd met de regels van de beschikking.

Het vreemde is volgens hem, dat niet de verkoper de pineut is, zoals uit de saldo-theorie zou moeten blijken, doch de koper. Als iemand land met plakquotum koopt dat zes keer is doorverkocht, is hij - als zevende eigenaar - het slachtoffer. Had-ie dat van tevoren maar moeten vragen, redeneert men. Holtz: „Dat is toch een onmogelijke verplichting”.

Een voorbeeld: een Friese boer koopt buiten de provincie vijf hectare grond waarop 90.000 kilogram melk is geplakt. Hij belt stad en land af, of zoiets kan, maar krijgt nergens een afdoende antwoord. Aangezien hij keurig onder de norm blijft van 20.000 kilogram per hectare, gaat de koop door. De transactie wordt door Braks ingetrokken, negen maanden nadat de koop is gesloten. Kennelijk was het toen plotseling wel allemaal duidelijk.

Die 90.000 kilogram gaan naar Braks. Hij heeft melk nodig, omdat hij te veel quota heeft uitgegeven. „Steek eerst je licht eens op”, zei de notaris nog. „Dat heb ik gedaan, maar ik kreeg nergens afdoende antwoord”. Hij moet nu zijn schade verhalen op de verkoper. Dat wordt in dit geval wat moeilijk. De verkoper is namelijk geëmigreerd.

Mr. Niezink is van mening dat de minister een geweldig druk legt op zo'n boer. Die boer moet dat quotum inleveren, maar hij gaat wel in beroep. Zoals nu al is gebleken kan die beroepsprocedure maanden duren, het neigt zelfs naar jaren. In die tijd kan die boer niet optimaal melken, hij mist immers dat ingeleverde quotum. Nu, aldus Niezink, zal de beroepsprocedure uitwijzen dat die boer toch gelijk krijgt. Wie betaalt hem dan die schade. Als hij door-melkt, omdat hij denkt toch wel gelijk te krijgen, moet hij zoveel superheffing betalen en dan is er sprake van een ramp.

Als de minister had gezegd: plakquotum-constructies mogen niet, dan was hij duidelijk geweest. Nu, aldus Niezink zegt hij aanvankelijk niets en trekt ze dan in. Op die manier komt de minister mooi aan z'n quotum.

Voor de superheffing van kracht werd, zijn er boeren geweest met een vooruitziende blik die in 1983 (het referentiejaar) als de donder hebben gezien aan melk te komen. Er waren erbij die 150.000 kilogram kochten van een ander en dat afleverden aan hun fabriek. Op die manier hebben ze een mooi quotum opgebouwd. Geen centje pijn.

Kijk, zegt Niezink, als je veel regels uitvaardigt, heb je ook veel aanknopingspunten. **Niemand heeft zich bij de invoering van de superheffing gerealiseerd, dat een quotum geld waard zou zijn.** „Het is een grote gatenkaas, waar iedereen gaten in probeert te schieten”.

OLAF

Met belangstelling wordt afgewacht, hoe de gronden quotumtransactie van het OLAF in Nijehaske af zal lopen. Het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Friesland kocht 35 hectare grond om de stortmogelijkheden te vergroten. Ongeveer 23 hectare daarvan valt binnen de stortplaats. Op de overblijvende 12 hectare zou dus het quotum kunnen worden geschoven, ware het niet, dat men dan de grens van maximaal 20.000 kilogram overschrijdt. Er blijft dus quotum over.

Het OLAF probeerde de zaak zo goed mogelijk voor te bereiden, maar kreeg van het ministerie geen duidelijk antwoord OLAF-bestuurder Wietze Faber in Sneek zegt bezig te zijn met een constructie. Het OLAF moet dat quotum kwijt, want het is geen melkend ‘lichaam’. Faber. „Dat zullen wij straks wel kwijtraken op een of andere manier. Misschien gaat het naar de opkoopregeling of verdwijnt het anders”. Ingewijden spreken van een penibele zaak.

Volgens OLAF-voorzitter Douwe de Boer zou de minister de mogelijkheid hebben genadig toe te staan dat het OLAF het geparkeerde quotum op een ander, nog aan te kopen, stuk land schuift, Voor een overheidslichaam moeten volgens hem die kansen aanwezig zijn. Als een dergelijke constructie wordt toegestaan, komen er meer leuke mogelijkheden.

Nieuwsblad van het Noorden, 1988-04-18

Deel administratie zuivelconcern in beslag genomen

Fraude superheffing bij Noord-Nederland?

Van een onzer verslaggevers

LEEUWARDEN - De zuivelgigant *Noord-Nederland* (FricoDomo) wordt van fraude verdacht. De *Algemene Inspectie Dienst* van het ministerie van Landbouw en Visserij heeft, naar eerst nu pas is uitgelekt, op 31 maart de administratie van de rijdende melkontvangst van vijf bij het Friese deel van Noord-Nederland aangesloten zuivelinrichtingen in beslag genomen.

De AID wil nagaan of er geknoeid is met de getallen. Volgens een woordvoerder van het ministerie wordt Noord-Nederland (met name de directie van de zuivelbedrijven in en rond **Wommels**) er concreet van verdacht hoeveelheden melk van het ene heffingsjaar naar het andere te hebben overgeboekt en melk van boeren die in het kader van de superheffing de toegestane hoeveelheid melk al hadden overschreden, administratief te hebben verdonkeremaand.

De inbeslagneming van de papieren heeft op 31 maart plaatsgevonden omdat in april het melkprijsjaar afloopt. Er werd geteld welke boer binnen de grenzen van zijn quotum was gebleven en welke boer te veel melk had geleverd en dus een superheffing moet betalen.

Melkprijsjaar

De AID vermoedt dat melk van boeren, die aan de grenzen van hun mogelijkheden zaten, in het nieuwe melkprijsjaar is geboekt, terwijl de feitelijke leverantie in het oude melkprijsjaar heeft plaatsgevonden.

Volgens Noord-Nederland-directeur J. Bles is er op de meest zorgvuldige manier omgegaan met de voorschriften. Ondeugdelijke zaken hebben niet plaatsgevonden.

Leeuwarder Courant 1988-04-19

Nederlandse boer melkt in 1987/'88 minder dan mag

Berekend naar vetquotum mogelijk wel iets te veel

Van een onzer redacteuren

LEEWARDEN - De Nederlandse veehouderij heeft in het per 2 april afgesloten melkjaar 1987/'88 7,2 procent minder gemolken dan in het voorgaande melkjaar. De melkstroom moest met 6 procent worden beperkt en uitkomen op 11.260.000 ton. De Nederlandse veehouderij bleef er in totaal 28.271 ton onder en is uitgekomen op 11.231.729 ton.

Dat is opmerkelijk, want tot nu toe molken de Nederlandse veehouders steeds te veel. In het melkjaar 1986/'87 was er een overschrijding van het landelijk melkquotum. Toen mocht er 11.979.000 ton worden gemolken, maar uiteindelijk werd dat 12.177.443 ton. Vermoed wordt dat veehouders het afgelopen jaar meer rekening hebben gehouden met overschrijding van toebedeelde vetquotums. Te veel vet betekent dat er minder mag worden gemolken. Als dat nog wordt verrekend zal het toch nog op een overschrijding uitdraaien, verwacht secretaris Bep Rams van het *Produktschap voor Zuivel*.

Leeuwarder Courant 1988-04-30

Uitspraak Europees Hof gunstig voor melkveehouders.²

DEN HAAG (ANP) - In ieder geval vijftig, maar waarschijnlijk enige honderden Nederlandse melkveehouders kunnen profiteren van een uitspraak van het *Europees Hof van Justitie* in Luxemburg waarin een onderdeel van de superheffing ongeldig wordt verklaard. Het gaat om melkveehouders die op vrijwillige basis deelnamen aan een andere regeling om de productie te beperken. Daarbij verplichtten zij zich, volgens de zogenoemde **SLOM-regeling** om tegen een vergoeding van de EG vijf jaar geen melk te produceren.

Toen de superheffing van kracht werd, kregen de boeren die aan die regeling deelnamen geen heffingsvrij quotum. „Het gevolg was dat SLOM-boeren niet voor de overeengekomen vijf jaar, maar voor een aanzienlijk langere periode van de productie van melk werden uitgesloten”, aldus mr E. H. Pijnacker Hordijk, de raadsman van één van de boeren.

2 Het betreft hier dus boeren (boerinnen) die gebruik hebben gemaakt van de SLOM-regeling, nog leven en op de boerderij wonen. In 1991 – zie LC knipsel 1991-03-26 – komt er nog een uitspraak van het Europese hof over quotum-recht van erfgenamen van een overleden boer (boerin). (ZHN.)

Minister trekt van 35 Friezen melkquotum in

Van een onzer redacteuren

LEEWARDEN - Het ministerie van landbouw heeft van 35 Friese melkveehouders aangekocht melkquotum ingetrokken. In andere provincies zijn nog eens 35 boeren op deze wijze 'gestraft'. Het gaat om in totaal 4060 ton melk. De maatregel is genomen, omdat door de betrokken veehouders bepaalde transacties zijn uitgevoerd om zo meer dan 20.000 kilogram melk per hectare te kunnen verkopen. In een kwart van de gevallen heeft een quotumbureau bemiddeld.

Volgens een woordvoerder van het landbouwministerie is er geen coulance te verwachten voor de betrokken boeren, zelfs niet voor de verkopers van quota. De quota vervallen aan de minister en gaan niet terug naar de verkoper, zodat die ze vervolgens op correcte wijze kan verkopen. „Men heeft de wet doelbewust overtreden. Dan moet men nu ook maar op de blaren zitten”.

Begin april werden bij 32 veehouders transacties met aangekocht quotum nietig verklaard. Na eerdere soortgelijke intrekkingen is nu van 138 boeren melkquotum ingetrokken. Het gaat om 7860 ton melk. De districts bureaushouders in de verschillende provincies bieden 'verdachte' transacties voor toetsing aan bij het ministerie, waarna die tot intrekking kan besluiten. Boeren die produktiehoeveelheden (quota) melk verkopen aan derden of de overheid, zullen over de ontvangen vergoeding een normaal belastingtarief moeten betalen. Staatssecretaris Henk Koning van financiën heeft dit de Kamer in een nota laten weten. De bewindsman wijst daarin een voorstel van het Landbouwschap van de hand om de vergoedingen voor melkquota in het bijzondere belastingtarief van 20 procent te laten vallen.

Leeuwarder Courant 1988-05-07

Quotumbureau: plakconstructie is wel mogelijk

[.....] Minister Gerrit Braks van landbouw heeft deze week weer quotum ingetrokken die volgens hem op een niet correcte manier zijn verkregen. Het betrof 35 Friese veehouders. Totaal heeft de minister nu de transacties bij 138 veehouders afgekeurd. Het ging daarbij vooral om zogenaamde plak-constructies, die het ministerie van landbouw heeft verboden.

Klaas Keijzer was boer in Amsterdam. Jaren geleden had hij zijn grond aan de gemeente verkocht voor stadsuitbreiding. Aangezien de bebouwingen van die grond achterwege bleef, bleef Keijzer in eerste instantie boer. Hij kreeg de grond om niet in gebruik van de gemeente Amsterdam.

Op 8 september 1986 kocht Keijzer bijna zes hectare grond van Albert Postma in Eernewoude. Op dezelfde dag verkocht hij die grond door aan Quotumbureau BV in Tjalleberd zij het er dan ruim 100.000 kilogram melkquotum op rust. Keijzer had er namelijk zijn eigen quotum opgeplakt, Hij verklaarde alles in het werk te zullen stellen, opdat Quotumbureau BV het quotum krijgt toegewezen.

Het was die dag druk op het notariskantoor van Klazinga en De Wolf in Drachten, want nog op diezelfde dag verkocht Quotumbureau het land met een quotum van 118.905 kilogram aan Franciscus Verboeket uit Susteren. Het Quotumbureau verplicht zich wel dat indien het quotum niet aan Verboeket wordt toe- of afgewezen, die kosten zal betalen dat nodig zijn om tot een beslissing te komen.

Dat blijkt niet nodig te zijn. 20 januari 1987 namelijk schrijft de directie van de *Landbouw en Voedselvoorziening* in Limburg aan Verboeket dat hij het quotum krijgt toegewezen. „In verband met deze overname zal de u toegekende hoeveelheid heffingsvrije melk worden verhoogd met...enz”.

De transactie gaat later een rol spelen bij de bezwaren die worden ingediend tegen het intrekken van quota door minister Braks. Op 17 juli 1987 schijft het advocatenkantoor mrs. Bout c.s. in Groningen aan de minister: „Een veehouder in Amsterdam had de beschikking over een heffingvrije hoeveelheid, maar geen grond. Deze veehouder heeft vervolgens grond gekocht in Friesland en die vervolgens via het Quotumbureau verkocht aan Verboeket in Susteren. De bij deze grond behorende heffingvrije hoeveelheid is vervolgens door uw ministerie aan Verboeket toegewezen”. En: „Het door u door deze beslissing opgewekte vertrouwen dient gehonoreerd te worden”.

Ondanks het feit dat Bouters op een snelle procedure aandringen is er tot op heden nog geen antwoord op het bezwaarschrift gekomen. Het advocatenkantoor overweegt nu tegen minister Braks een kort geding aan te spannen om daarmee een snelle afwikkeling van dit soort bezwaarschriften te bewerkstelligen.

Limburgsch Dagblad 1988-05-07

EG in één klap van melkpoederberg af

Van onze correspondent

BRUSSEL - Nederlandse zuivelhandelaren en producenten van veevoeder hebben de Europese Gemeenschap vorige week in één klap van vrijwel de gehele voorraad magere melkpoeder afgeholpen. De Nederlandse bedrijven, die zich niet publiekelijk bekend willen maken, hebben maar liefst 170.000 ton melkpoeder gekocht. Daarmee is een bedrag van 690 miljoen gulden gemoeid.

In de koelhuizen van de EG ligt u nog maar een voorraad van zo'n 25.000 ton melkpoeder. De opgekochte voorraad was meer dan een jaar oud en niet meer geschikt voor de menselijke consumptie. Zij zal vrijwel zeker als veevoeder worden doorverkocht.

De handelaren zullen volgende week al het geld op tafel moeten leggen bij de Europese Gemeenschap. Het melkpoeder ligt nu vooral opgeslagen in koelhuizen in de Bondsrepubliek. De EG betaalt voor die opslag van het te veel geproduceerde melkpoeder 280 gulden per dag. De verkoop betekent dan ook een aardige financiële meevaller.

De voorraad overvloedige melkpoeder was vorig jaar via verkopen al drastisch teruggelopen. Begin vorig jaar was er nog een voorraad van 760.000 ton. Aan het begin van dit jaar was er nog 300.000 ton over en nu verdwijnen dus de laatste tonnen uit de EG-opslagplaatsen.

Omdat ook de via verkopen naar het buitenland (Sovjet-unie) snel kleiner wordt, is het probleem van de Europese zuiveloverschotten wellicht dit jaar al uit de wereld.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1988-05-19

Produktschap: volgend jaar krapte aan boter bij gelijk zuivelbeleid

RIJSWIJK (GPD) – Als het huidige Europese zuivelbeleid wordt doorgezet, kan er volgend jaar al een krapte aan boter ontstaan. Dat zei woensdagmorgen drs. *Harm Schelhaas*, voorzitter van het *Produktschap voor Zuivel*, in Rijswijk. Hij pleitte voor het verruimen van de melkquota, zeker voor Nederland, gecombineerd met wat lagere prijzen. De recente korting door de Europese Commissie had beter niet kunnen worden doorgevoerd.

In de *Europese Gemeenschap* zal dit jaar de melkproductie nog gedwongen dalen. In Nieuw-Zeeland, de Sovjet-Unie, de Verenigde Staten en de Derde Wereld heeft echter een stijging plaats. De wereldproductie zal achterblijven bij die van vorig jaar. Dat leidt tot een vrij vaste zuivelmarkt.

Leeuwarder Courant 1988-06-09

Minister denkt aan verruiming melkquota

Van een onzer redacteurs

LELYSTAD - Minister Gerrit Braks van landbouw denkt er aan volgend jaar de melkquota een beetje uit te breiden. Dat zei gisteren Marius Varekamp, voorzitter van het *Koninklijk Nederlands Landbouw Comité* op een symposium in Lelystad. Een deel van de korting op de melkproductie bestaat uit het voorlopig stilleggen van de quota. Braks zou van dat onderdeel een of meer procent weer effectief willen maken.

Volgens een woordvoerder van het ministerie van landbouw is de uitleg van Varekamp wel 'een erg vrije vertaling' van hetgeen de minister heeft gezegd. De minister denkt in de eerste plaats wat quota vrij te maken voor de zogenaamde SLOM-boeren. Dat zijn boeren die een paar jaar geleden de melkproductie voor een bepaalde tijd hebben gestopt en nu via het Europese Hof van Justitie in Luxemburg recht op melkquota hebben gekregen.

Als hun produktierechten van de nationale quota zouden moeten worden afgetrokken zou Braks in de problemen komen. Hij heeft immers onlangs gezegd dat verdere korting van de melkquota niet meer zal plaatsvinden. Zoals bekend, is de zuivelmarkt schoon: er worden geen produkten meer bij de koelhuizen ingeleverd. De Nederlandse zuivelindustrie is vorig jaar al een campagne begonnen voor verruiming van de melkquota. Er is melk te weinig in Nederland en bepaalde orders moet men laten lopen.

Limburgsch Dagblad, 1988-07-13

Boterberg nog nog maar 'molshoopje'

De „boterberg”, de voorraad overschotboter van de Europese Gemeenschap, is vrijwel geheel geslonken. Donderdag lag er in de koelhuizen nog maar 193.249 ton boter opgeslagen. Dat is wel eens anders.

De voorraad was het grootst in november 1986, toen er maar liefst 1,4 miljoen ton boter lag opgeslagen. Veertien dagen geleden was er nog 318.825 ton in voorraad en in december vorig jaar was dat nog tweemaal zoveel. Om het boteroverschot te verkleinen zijn ingenieuze methoden bedacht.

Op de foto de Nederlandse 'boterberg' in het Gelderse Elst.

Zo werd boter verwerkt tot veevoer, is er lippenstift van gemaakt en werd de Sovjet-unie in staat gesteld om - tegen uiterst lage prijzen - grote hoeveelheden Europese boter te kopen.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1988-08-18

Schelhaas: 'Zuivelvoorraden zeer klein'

Inkomen van boer tijdelijk veel beter

RIJSWIJK (GPD/ANP) - De zuivelvoorraden zullen aan het eind van dit jaar zo klein zijn dat ze op het niveau zitten van de periode van voedselschaarste tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog. Het inkomen van de boer zal daardoor aanzienlijk verbeteren. Toch waarschuwt de voorzitter van het *Produktschap voor Zuivel*, drs. Harm Schelbaas, voor dalende inkomsten in de nabije toekomst. Schelhaas zei dit woensdag tijdens een bestuursvergadering aan het Produktschap.

In de eerste plaats zullen door de droogte in Amerika en door de stijgende dollar de prijzen van het veevoer stijgen. Verder zal de bestrijding van de verzuring tot belangrijke extra lasten leiden. Schelhaas adviseert veehouders hun inkomen te gebruiken voor versterking van de bedrijfs- en vermogensstructuur. „De huidige relatief gunstige inkomenspositie zal zeer waarschijnlijk geen stand houden.” aldus Schelhaas

De prijzen voor zuivelprodukten stijgen snel, niet alleen binnen maar ook buiten de EG. De voorraden zijn zo laag dat Schelhaas het eigenlijk onverantwoord vindt. „In de wereldvoedselvoorziening kan zo iets mis gaan, terwijl de mensheid het risico van een acuut tekort aan eten niet mag lopen”. Sinds 1983, het laatste jaar voor de verplichte vermindering van de melkproductie, is in Nederland 14 procent minder melk verwerkt, 17 procent meer kaas gemaakt, 12 procent minder condens, 21 procent meer vol poeder, 38 procent minder boter, 68 procent minder mager poeder en 29 procent meer weipoeder. Volgend jaar zal de spanning op de markt nog stijgen door het verder dalen van de melkproductie en door een eventueel stijgen van de export naar Iran en Irak.

Schelhaas pleit er dan ook voor de melkquota te verruimen. „Dat is gunstig voor de werkgelegenheid, voor een evenredige prijsvorming, voor een beter inkomen op langere termijn en voor beter bewoonbaar platteland. Bovendien kunnen de prijzen voor de quota dalen”, aldus Schelhaas. Hij sprak berichten tegen als zou West-Duitsland Nederland van de eerste plaats op de lijst van zuivelexporteurs hebben gestoten. Nederland voerde vorig jaar voor f 6,7 miljard gulden aan zuivel uit, West-Duitsland voor f 6,4 miljard.

Provinciale Zeeuwse Courant, 23/08/1988; p. 3/20

Braks wil van minimumprijs voor melk af

SCHIPHOL (ANP) - Minister Braks van landbouw en visserij is voor het afschaffen van de minimumprijs voor volle en halfvolle melk. Voor een verruiming van de melkquota die melkveehouders boetevrij mogen produceren voelt de bewindsman nog niets. Hij sluit echter niet uit dat daar volgend jaar wel ruimte voor is.

Braks heeft dit maandag gezegd in reactie op de idee van voorzitter drs. H. Schelhaas van het Produktschap voor Zuivel de quota te verruimen. De zuivelindustrie heeft een tekort aan de grondstof melk als gevolg van de in 1984 ingevoerde superheffing. Braks zei verheugd te zijn dat er nu sprake is van een betere verhouding tussen vraag en aanbod.

Minister Braks

Braks: 'Melkquotum is van verpachter'³

DEN HAAG - Minister Gerrit Braks van landbouw heeft gisteren tijdens het overleg met de *Vaste Kamercommissie* gezegd dat het melkquotum van de eigenaar van de grond is, dus van de verpachter. Over dat eigendomsrecht bestaat al geruime tijd veel misverstand in Nederland. Bij verkoop van grond met quotum door Domeinen werd in sommige gevallen gesteld dat het melkquotum voor de helft van Domeinen was en voor de helft van de pachter.

Braks vond dat uitzonderlijke gevallen. Het recht van melk produceren is gekoppeld aan de grond. Dat recht gaat van verpachter over naar de pachter, zo lang de pacht duurt. Wordt de pacht beëindigd dat is de verpachter weer de eigenaar van het quotum. Volgens CDA'er Jan van Noord gaat, volgens een uitspraak van het gerechtshof in Arnhem, bij het opnieuw verpachten van de grond het quotum 'om niet' over naar de volgende pachter. „De zaak is dus erg duidelijk.”

Bartele Bosma vecht tegen Braks en Brabant

KAF en KOREN door Willen Stegenga

HET GEVECHT DAT de '*misleide quotumboeren*' voeren is niet alleen gericht tegen minister Gerrit Braks van landbouw, maar vooral tegen de Brabantse boerenleiders en zuiveldirecteuren. En daarmee wordt het niet gemakkelijker. Deze week hebben de 'misleide' boeren van Bartele Bosma c.s. uit **Oudwoude** enige hoop kunnen putten uit het debatje, dat de minister had met de leden van de vaste Tweede-Kamercommissie voor landbouw. Braks hield weliswaar voet bij stuk, maar stelde zich toch ook wat kwetsbaar op door enig feilen in zijn beleid toe te geven. De boeren mogen nog eens vertellen hoe het is gegaan. Als ze te goeder trouw zijn geweest, lijkt er een kansje op enige gratie in te zitten.

De verplichte vermindering van de melkproductie begon haar onvoorziene aantrekkelijke kanten te krijgen, toen bleek dat de afgepaste toeveelheid die de boeren kregen toegemeten, geld waard was. Handige jongens als het Quotumbureau in Heerenveen hadden dat wat eerder door dan ambtenaren. Toen voorts bleek, dat het systeem zo lek was als vorig jaar de telling op de Leeuwarder veemarkt, was het hek van de dam. De quotumjongens werden er niet minder van, maar dat mag in een land waar, zeker in de agrarische sector, op marktgericht beleid wordt aangedrongen.

Melkquota mochten alleen worden verhandeld met grond. Later mocht men alleen melkquota verhandelen, als die de grens van 20.000 kilogram per hectare niet overschreden Al gauw bleek dat er „*om het leven met quota werd geschoven*” (VVD-Kamerlid Piet Blauw). Er werd grond onder het quotum vandaan gehaald en andere grond eronder geplakt. 'Schijnconstructies' worden dat nu genoemd, maar er werd aanvankelijk niet ingegrepen.

3 De praktijk is toch iets anders, zoals blijkt uit latere knipsels. – Zie ook LC 1993-02-12

Minister Braks is wel eens eerder door Friese boeren aan zijn jasje getrokken. Dat gebeurde in Franeker. De quotum-affaire leent zich voor een nieuwe confrontatie. (Foto Paul Janssen)

Het zal wel aan Friese kinnesinde en turfgestookte achterdocht zijn toe te schrijven, maar in de tijd dat er niet werd ingegrepen ging er opvallend veel schuifquotum van Friesland naar beneden de grote rivieren, naar Braks directe achterban dus. Niets aan de hand derhalve. De schijnconstructies waren welkom in het Brabantse. De Friese CBTB'er Sjoerd Hoekstra (LC van 20 november 1985): Brabantse boeren kopen in Friesland land met melkquotum, ze halen dat quotum er af, voegen het bij eigen contingent en verkopen vervolgens het land.

Er was al eerder verontwaardiging in Friesland over Brabant uitgesproken. Geart Hofstra (Friese Mij) in LC van 10 oktober 1984: Boeren die naast hun verouderde stal een nieuwe stal bouwen, krijgen extra quotum. In Friesland wilde men daar een stokje voor steken, maar Braks wilde daar niet aan. Vooral in Brabant waren toen veel verouderde stallen en dus ging er quotum van Friesland naar Brabant. Het zat dus al niet lekker.

Handelsstromen nemen vaak onverwachte wendingen. Zo ook in dit geval. In het tweede jaar van de melkcontingentering was er bij de schuifmelktransacties een andere tendens waar te nemen. Er kwamen quota uit Brabant in Friesland terecht. Dat moest ophouden, oordeelde de directe achterban van de minister.

Het geallieerde Zuiden kwam in vergadering bijeen en vond, dat de minister moest ingrijpen. Dat gebeurde. Op zo'n moment breekt de verdeeldheid in de noordelijke zuivel en het hier vaak los langs elkaar opereren van standsorganisaties je op. Het Zuiden opereert in dergelijke gevallen beter en de lijnen met Braks zijn uiteraard korter. Het Zuiden seinde Braks onmiddellijk in. Als het Quotumbureau in Brabant had gezeten en overeenkomstig de daar geldende 'normen' had gewerkt, was er wellicht niks aan de hand geweest.

Van 130 boeren werd een deel van het melkquotum ingetrokken. Onder hen zitten opvallend veel Friese boeren, die Brabantse quota hadden gekocht. „De melkveehouderij moedigt mij eerder aan dan mij tegen te werken”, zei de minister deze week tegen de Kamerleden, toen zijn intrekingsbeleid ter sprake kwam.

Wij hebben ons even afgevraagd, wie die 'melkveehouderij' dan wel moest zijn. Gebruikelijk is dat daarmee de gelijknamige afdeling van het Landbouwschap wordt bedoeld. In dit geval

kon dat niet, want die had nog voor het debat in de commissiekamer begon aan de minister een lijvig rapport gestuurd, waarin felle kritiek op zijn handelwijze wordt uitgeoefend. Het is dus de Brabantse melkveehouderij die hem heeft aangemoedigd. Het onderling geschuif met melkquota in Friesland is vrijwel ongemoeid gelaten, terwijl er toch voorbeelden te over van zijn.

ER ZIJN ZO'N 7000 transacties bekend, waarbij quota van de ene boer naar de andere is gegaan. Van die 7000 vallen 1500 tot 2000 onder het hoofdstuk 'Schuifmelk'. Na de actie tegen die 130 boeren en vooral de actie van die 130 boeren stopte Den Haag plotseling het intrekken van quota. Juristen, notarissen en adviseurs waren van oordeel dat de zaak scheef zat. Er waren zaken goedgekeurd, terwijl vrijwel identieke transacties moesten sneuvelen en zwaar werden beboet.

De juristen en notarissen kregen aanvankelijk zeer voorzichtige steun van de standsorganisaties. Deze week evenwel schoot het Landbouwschap uit zijn slof met een vernietigend rapport. De minister vindt dat het systeem dat hij hanteert „klip en klaar is en voor iedereen duidelijk en dat het door een ieder vanaf het begin ten volle begrepen is kunnen worden, dankzij de door hem uitvoerig gegeven voorlichting. De minister staat in deze opvatting echter alleen”, aldus het Landbouwschap.

„En het is zeer onaannemelijk dat de meerderheid van de transacties voor wat betreft de rol van de uiteindelijke koper is ingegeven door een vorm van kwade trouw”. Kwade trouw moet worden bewezen. Van de koper kan niet worden verlangd dat hij de strekking van regelgeving heeft kunnen bevatten zonder dat van relevante voorlichting sprake is geweest. Eerst op 17 juni van dit jaar werd het uitgangspunt 'daadwerkelijk en duurzaam in gebruik' geïntroduceerd, aldus het schap. Dat begrip is niet verder uitgewerkt en niet getoetst aan de Europese regelgeving en is dus in strijd met de rechtszekerheid, zo staat in het rapport.

Het Landbouwschap beseft dat de weg terug voor de minister een moeilijke is. Eerst de sancties dus maar verlichten. of koper en verkoper de gelegenheid geven, de transacties te 'helen'. Ook zou de minister voor de ingetrokken quota een bedrag kunnen uitkeren, aldus het schap. De voorlichting is uitermate summier geweest, er bestaat verschil tussen de in Nederland toegepaste uitvoering en de teksten van de Europese verordening en er is sprake van het publiceren van de interpretatie achteraf. Met andere woorden: er zitten meer gaten in het geheel dan de minister deze week al heeft toegegeven.

Volgens het deze week door de 'misleide quotumboeren' bekritiseerde Kamerlid Piet Blauw, is er duidelijk winst behaald Hij is van oordeel dat de minister een heroverweging heeft toegezegd. Daarom heeft hij dinsdag niet verder doorgeprikt. „Als het niet voldoende is komen wij erop terug”.

De boeren hadden hun hoop wat op Blauw gevestigd. Ze hadden gewild dat Blauw even met Braks de vloer zou aanvegen. Zo werkt dat kennelijk niet. Blauw wekt de indruk de minister de kans te willen geven zijn fouten te herstellen. Bartele Bosma en zijn mannen moeten de notulen maar opvragen en de zaak uiterst hinderlijk blijven volgen. Je weet maar nooit. Van gewicht lijkt het nu het begrip 'te goeder trouw' te worden.

„Voor iedereen die dat kan aantonen, maak ik mij sterk”, zei Blauw desgevraagd En: „Er is zeer willekeurig opgetreden Er is een quotum in drieën gegaan. Van een boer is het ingetrokken, de andere twee mogen gewoon doormelken”.

De Kamerleden die de landbouwzaken behartigen, zijn de laatste jaren herhaaldelijk het onderwerp van boerenkritiek geweest. Ze krijgen nu een mooie kans zich te revancheren. Alleen Jan van Noord (CDA) moet nog over de brug komen. Hij vindt dat die 1500 tot 2000 boeren die nog buiten schot zijn gebleven, moeten worden aangepakt. Gevoel voor rechtlijnigheid kan men hem niet ontzeggen.

Als Braks nu toch gaat heroverwegen, als Braks de 130 boeren nu toch tegemoet komt en als Braks nu toch gaat luisteren naar het Landbouwschap (waar Van Noord ook deel van uitmaakt), dan zit Van Noord natuurlijk scheef. Hij is de man van de harde lijn, De straffen zijn niet te hoog, de voorlichting is nauwelijks tekort geschoten en voor enigerlei vorm van tegemoetkoming is geen grond. Zo zei hij deze week tegen de minister.

Mocht het Braks behagen op zijn beleid terug te komen (door het verder intrekken van quota achterwege te laten is hij daar in feite al mee bezig) dan zou Van Noord zijn consequenties moeten trekken. Rollen er dan koper? Nee, natuurlijk niet. Het zijn geen boeren.

Limburgsch Dagblad 1988-09-03

Hoe het grootste zuivelexportland ter wereld aan een melktekort komt

Door Hans Voogt

De melk is duurder geworden. Het afgelopen jaar is de zuivelvoorraad „onverantwoord” afgenomen, verklaarde de voorzitter van het Productschap voor Zuivel, drs H. Schelhaas twee weken geleden aan de stomverbaasde pers. Voor de gemiddelde melkdrinker in Nederland is de recente melkprijsverhoging volstrekt onverklaarbaar. Er waren toch alarmerend hoge boterbergen, diepe melkplassen en melkpoederheuveld? Hebben we dan zoveel melk gedronken? Of is het huidige krappe aanbod het gevolg van een te effectieve superheffing op teveel geproduceerde melk? Konsumenten Kontakt eist juist dat de superheffing op de helling moet; het produceren van meer melk leidt dan vanzelf tot lagere prijzen voor de consument. Ook minister Braks vindt dat de minimumprijs voor volle en halfvolle melk best kan worden afgeschaft. Nee, roepen de kleinere melkveehouders, dat betekent het einde voor de kleine bedrijven. Wat is er aan de hand in zuivel-land?

Het is een paradoxale situatie. De consument betaalt nu één gulden zesentwintig, dat is drie cent meer, voor een liter volle melk vanwege de schaarste, terwijl de boer die boven zijn melkquotum uitkomt een boete van zeventig cent aan superheffing per liter moet neertellen.

Melk is een marktordeningsprodukt. De EG geeft daar een gegarandeerde prijs voor. Om de grilligheid van de externe markt uit te schakelen zijn de prijzen kunstmatig hoog gehouden door de EG. Dat werkte goed toen er nog uitsluitend voor de EG-bevolking werd geproduceerd. In de jaren zeventig werden boeren die extra schuren bouwden en hun veestapel uitbreidden beloond met dikke subsidies. Want het landbouwmotto luidde onder PvdA-minister Mansholt: schaalvergroting.

Maar al in 1980 leidde dat tot overproductie. De EG kocht de melk noodgedwongen op en de overschotten verdwenen in de geldverslindende de koelhuizen. De productie bleef echter stij-

gen, mede als gevolg van technologische verbeteringen in de kwaliteit van het voer, terwijl de vraag achterbleef. In Brussel werd de knoop doorgehakt door de melkprijs te laten kelderen. Overigens zonder dat er een protest klonk van de standsorganisaties, verenigd in het Landbouwschap.

Het gevolg was dat de kleinere boeren de broekriem wat meer aan haalden, op kosten gingen besparen en nog meer melk produceerden. De absurde situatie ontstond dat de melk op de wereldmarkt werd geëxporteerd tegen een prijs van 30 cent per liter, terwijl de boer via het garantiefonds er 80 cent voor ontving. Dat slokte per jaar zo'n 15 Miljard gulden op. Daarbij rezen de opslagkosten in koelhuizen de pan uit met vier miljard gulden per jaar.

Het was zaak de voorraden laag te houden en geen overschotten te produceren. De superheffing is in 1983 voor de duur van vijf jaar afgekondigd door EG-landbouwminister Andriessen. De melkveestapel en de produktie moesten maar liefst met een vijfde omlaag.⁴

Verklaringen

Het heeft effect gehad. Sinds de invoering van de superheffing is de melkveestapel in Nederland met bijna een kwart gekrompen, zo heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek onlangs berekend. Er lopen nu nog circa 1,9 miljoen melkkoeien rond. Maar is dat de enige verklaring?

Redacteur R van der Weerd van het door de *Nederlandse Melkunie* uitgegeven periodiek Melk analyseert de situatie als volgt: „Het aantal koeien is afgenomen, naar de melkproduktie per koe is in korte tijd enorm verhoogd. En de samenstelling van de melk is veranderd. Want de boer krijgt niet per liter maar per kilogram zijn garantiebepaald bedrag. Door een uitgekiend voedselpakket kon de melk vetter en dus zwaarder worden.”

„Wat gebeurde er dus?” De melkplas nam af, maar werd steeds vetter. Het vetgehalte van de melk verhoogde de prijs die de boer ervoor kreeg. En dat verhoogde de boterberg weer. En de opslagkosten voor de EG. Dus besloot „Brussel” in 1987 een aparte heffing op het vetgehalte in te stellen. Zo kon het gebeuren dat een boer onder het quotum van z'n melkplas bleef maar door de omrekening van het vetgehalte in liters dat quotum toch overschreed en een boete kreeg. Het gevolg was dat boeren nog verder onder hun toegestane quotum moesten produceren om heffingsvrij te blijven.”

En daarom zijn al die voorraden plotseling op? „Nou nee. De hoofdoorzaak ligt toch bij de plas. Een andere verklaring is, dat de olielanden door de oliedollardaling de zuivelimport drastisch hebben teruggebracht. Onze fabrieken moesten hun produktie daarom verlagen. Als grootste exportland moest Nederland bij Belgische en Duitse zuivelfabrieken de melk nu inkopen.”

De Boerengroep aan de Wageningse Landbouwhogeschool houdt er een heel andere opvatting op na, Huib de Vriend zegt het als volgt: „Ja, inderdaad, de boterberg is zo goed als opgeruimd. Dat komt echter niet doordat er ineens zoveel vraag naar boter was, maar alleen doordat vanuit Brussel bij elkaar 20 miljard gulden beschikbaar is gesteld voor het wegwerken van de voorraden.” „En wie hebben daarvan geprofiteerd? Vooral de veevoerindustrie, de Sowjet-

4 d.w.z. 20%. De heffing was, toen dit stuk werd geschreven, iets minder. Ingevoerd in 1984, werd uitgegaan van de melkproduktie van 1981 – 1% (dat was ongeveer de hoeveelheid van 1983/84 – 7%) . Daarna kwamen er nog extra verlaging bij; 1987 nogmaals – 6 % en in 1988 – 2,5%. Opgeteld 13% van de 1981 hoeveelheid en iets minder dan 20% tov. de 1984 hoeveelheid. Gaan we echter uit van de toename van 2 á 3 % per jaar dan is het nog meer (gegevens komen uit proefschrift – H. Schelhaas – bijlage-10)

Unie en de banketbakkerij, die de boter tegen afbraakprijzen hebben gekocht. Een dubbeltje voor een pakje boter. Maar om nou te spreken van een melktekort is wel heel erg overdreven. De EG produceert op dit moment altijd nog zo'n 100 miljoen ton melk per jaar, terwijl er in totaal in de EG slechts 76 miljoen ton wordt geconsumeerd. De resterende 24 miljoen ton kan alleen met forse subsidies binnen en buiten de EG afgezet worden. Bijna 7,5 miljard ging vorig jaar op aan exportsubsidies naar landen buiten de EG."

Dus Schelhaas verkoopt onzin? De Vriend: „Het te krappe aanbod is zeker niet het gevolg van de superheffing, maar van een kunstmatig in stand gehouden vraag. Het in de hand houden van de produktie door een superheffing blijft nodig. Schelhaas is alleen geïnteresseerd in de export, waarvan ongeveer tweederde wordt gesubsidieerd. Door het dalend aanbod ziet Schelhaas die exportpositie in gevaar komen. En de fabrieken willen hun enorme produktiecapaciteit op peil houden, desnoods door melk uit het buitenland te halen. Dat dat de EG geld kost is niet hun probleem."

Afschaffing minimumprijs

Zoveel mensen, zoveel meningen en dat geldt zeker in melkland. De scheidslijnen lopen dwars door de gezindten heen. Maar er valt een grove tweedeling te maken. Er is een groep die de produktie streng wil reguleren met strakke uniforme regels; een andere, meer liberale aanhang wil het marktmechanisme de vrije loop laten. Konsumenten Kontakt pleit hartstochtelijk voor afschaffing van de minimumprijs voor melk. De minimumprijsregeling leidt tot té hoge prijzen voor de consument.

„De concurrentie wordt ingedamd. De minimumprijs is in het verleden in het leven geroepen ter bescherming van de kleine melkhandelaar, die in een vrije markt het loodje zou leggen tegen de grootwinkelbedrijven. Ondanks die regeling, zo redeneert de Consumentenbond, is de melkhandelaar toch van het toneel verdwenen of heeft zijn zaak omgebouwd tot een goed renderende kaasboetiek", zo staat in zijn maandblad Koopkracht te lezen.

Maar hoe denkt de melkveehouder, degene die met de harde realiteit van de superheffing wordt geconfronteerd, over de situatie? In Doornspijk, even ten noorden van Nunspeet, woont Hans Platte naast de monumentale boerderij van zijn ouders in een eigen gebouwd huis met z'n vrouw en twee zoons. De oudste is zeventien en zit op de landbouwschool in Zwolle, het is de vraag of hij in staat zal zijn het veeteeltbedrijf van zijn vader over te nemen.

Hans Platte: „Mijn produktieniveau lag vóór de superheffing op 116.000 kilogram melk. Dat is geleidelijk met een kwart teruggebracht tot 99.000. Dit jaar gaat er nog eens 3.95 procent van mijn quotum af. Dat betekent dat ik nog maar 95.000 kilo mag produceren. Ik heb 25 koeien rondlopen. Het is allemaal maar krap aan met de inkomsten. Wil je een goed renderend bedrijf runnen dan moet je toch wel 200.000 kilo halen. Er wordt van alle kanten geroepen: Platte, jongen, investeren moet je! Maar dat betekent dat ik mijn bedrijfsvoering op een heel andere leest moet gaan schoeien."

Hans Platte is geen onbekende figuur in melkland. Hij was de gangmaker achter de actie van de „Nationale Stronddag". Aanleiding hiervoor was de mestwetgeving, die verordonneerde dat er een bepaalde tijd geen mest op het land mocht worden uitgestrooid. „In principe is het toch veel beter om het land niet te overvoeren in één keer. maar het een beetje te verdelen. Met een aantal boeren hebben we de mest toen maar in Nunspeet gedumpt. Het was nog op het journaal."

Het was één van de keren dat de boeren zich verenigd hebben. Dat is ook wel eens anders geweest. Platte: „Op vergaderingen met het schap doe je je mond open en niemand ondersteunt je. Later in de kroeg hoor je: ‘dat heb je goed gezegd. Platte’. en dan word ik verontwaardigd. Zeg dan wat op het moment dat er wat gezegd moet worden”

Platte heeft geen hoge pet op van het Landbouwschap. „Ze huilen mij te veel met de wolven in het bos mee.” Onder die wolven moeten we dan het ministerie van landbouw denken Hans Platte wil milieuvriendelijk produceren. Dat betekent elke dag de koeien in de wei melken, zo min mogelijk bestrijdingsmiddelen gebruiken en een stier op stal. „Het is vandaag de dag allemaal KI. wat de klok slaat. Of het hormoonpreparaat BST, waarmee de koe zo’n 120 gulden extra vlees levert. Sommige boeren houden hun koeien het hele jaar op stal. Dat betekent een efficiënter gebruik van het grasland dat niet door vlaaien bevuild of platgetrapt wordt. Maar dat is toch geen leven voor die beesten?”

Het grote probleem blijkt milieuvriendelijk en toch efficiënt te produceren. De superheffing moet niet zomaar opgeheven worden, maar de quota zouden wel verruimd moeten worden volgens Hans Platte. „Voor mij zou de beste oplossing zijn als de eerste 100.000 liter vrij was van heffing. Ik stel me voor dat daarnaast nog per hectare 5000 liter vrij kan worden geproduceerd. Dan zou ik mijn hoofd boven water kunnen houden. Maar voordat het zover is moeten boeren zich veel meer achter een gemeenschappelijk belang hebben gesteld.” De oude Platte die bij het gesprek aanwezig is, knikt met instemming.

Leeuwarder Courant, 1988-09-08

Interventieprijis voor boter daalt

Deel van boeren toch nog melkquotum EG

Van onze correspondent

BRUSSEL - De Europese Gemeenschap zal toch quota toekennen aan boeren die in 1984 vrijwillig zijn gestopt met melken en nu opnieuw willen beginnen, de zogenaamde **slom-boeren**. De Europese Commissie, die daartoe een voorstel heeft ingediend, voert daarmee een uitspraak van het Europees Hof van Justitie uit. De commissie had deze boeren - ongeveer 120.000 in de EG, van wie ruim 4000 in Nederland - aanvankelijk van nieuwe quota uitgesloten. Zij verdedigde dat besluit, omdat de quota werden toegekend op basis van de productie in 1985.⁵ De boeren die gestopt waren hadden toen geen productie en konden daardoor ook geen nieuw quotum krijgen.

Gedwongen door de uitspraak van het Hof is landbouwcommissaris mr. Frans Andriessen met een voorstel gekomen waarover de landbouwministers zich moeten uitspreken. Hij heeft er wel een aantal voorwaarden aan verbonden.

Zo komen alleen boeren in aanmerking die nog steeds in de landbouw werkzaam zijn. Zij moeten voor 1 augustus 1988 een verzoek om een quotum hebben ingediend en moeten zich verplichten nog minstens enkele jaren te melken. De Europese Commissie verwacht dat niet alle boeren die in 1984 van de zogenaamde ‘slom’-regeling hebben geprofiteerd, in aanmer-

⁵ Moet 1983 zijn: Europese toewijzing Nederland was 6,6 % minder van geleverde melk in 1983. Nederland hanteerde het eerste jaar 8,65, dit om een reserve te hebben voor zg. ‘knelpunten’. (ZHN.)

king zullen komen. Dat waren er toen 120.000 die 6,6 miljoen ton melk ‘inleverden’. Men gaat er van uit dat de extra melkquota de een miljoen ton niet zullen overschrijden.

De melkproduktie zal daardoor groter worden. Om dat gevolg op te vangen wil Andriessen de kosten - ruim f 200 miljoen - terugverdienen door de inleverprijs voor boter met 2 procent te verlagen tot f 720 per ton. Daardoor hoopt men dat de snel geslonken botervoorraden niet weer zullen toenemen. In de opslagplaatsen van de EG bevindt zich momenteel nog 440.000 ton boter. Een jaar geleden was dat nog 1,1 miljoen ton. Nederland zal tot 1992 11,8 miljoen ton boter mogen produceren.

Niet bekend

Hoeveel Nederlandse boeren nu alsnog voor een quotum in aanmerking komen is niet bekend. In totaal hebben 4067 boeren van de slom-regeling gebruik gemaakt. Zij hadden samen 73.600 koeien en produceerden 372.600 ton melk, ofwel 3,2 procent van de totale melkproduktie in ons land.

Om scheve verhoudingen tussen de meestal grote melkveehouderijen in Noord-Europa en de kleine boerenbedrijfjes in het zuiden te voorkomen, stelt de Europese Commissie voorts voor om de medeverantwoordelijkheidsheffing voor deze kleine boeren (produktie minder dan 60 ton per jaar) met 0,5 procent te verlagen.

Andriessen heeft ook voorgesteld boeren, die tussen 1984 en 1986 te veel melk hebben afgeleverd, gedeeltelijk te verschonen van het betalen van superheffing. Alleen bij overschrijding van het nationale quotum moet superheffing worden betaald. Dit is vooral een meevaller voor Nederland, Italië en West-Duitsland. Nederland had alsnog f 80 tot f 100 miljoen aan Brussel moeten afdragen, als deze regeling er niet was gekomen. Dat geld is overigens nog niet op de boeren verhaald, aldus het ministerie van landbouw. Bij een ongunstig besluit van Brussel had dat wel het geval kunnen zijn.

Leeuwarder Courant, 1988-09-13

Uitspraak rechtbank over superheffing

Verhuur quota was tot eind februari 1986 toegestaan

LEEUWARDEN - Het huren en verhuren van melkquota was tot eind februari 1986 toegestaan. Dat blijkt uit een vonnis, waarin de meervoudige handelskamer van de Leeuwarder rechtbank het *Produktschap voor Zuivel* en twee veehouders in een geschil over de superheffing gedeeltelijk in het gelijk stelt. De beide veehouders, H. J. Kemme uit Jutrijp en Y. Nijenhuis uit Langezwaag, sloten op respectievelijk 12 en 16 februari 1986 een overeenkomst, waarbij zij hun melkvee aan collegae uit Lippenhuizen en Bakkeveen verhuurden. Dat contract kwam tot stand door bemiddeling van de *Quotumbank*. Dit bureau verwacht dat er nog zo'n veertig van deze gevallen zullen worden behandeld. In totaal komt dat neer op zo'n f 400.000, die veehouders te veel hebben betaald.

Kemme en Nijenhuis gingen over tot het verhuren van het melkvee, omdat hun melkquotum reeds was overschreden dan wel dreigde te worden overschreden. De veehouders uit Lippenhuizen en Bakkeveen hadden daarentegen een grotere hoeveelheid heffingsvrije melk dan zij

in werkelijkheid konden produceren. De pret duurde evenwel maar kort, want eind februari van dat jaar maakte minister Braks van Landbouw een eind aan het huren en verhuren van melkquota dooreen aanvulling op de Beschikking Superheffing '85. Hij bepaalde toen, dat het veehouders voortaan verboden was om melk van hun bedrijf op naam van een ander te leveren.

Op respectievelijk 9 en 13 maart werden de beide overeenkomsten weer ontbonden. Ook de Quotumbank staakte haar bemiddeling op het gebied van de huur en verhuur van melkquota en ging als Quotumbureau met andere activiteiten verder. Kemme kreeg over de periode van april 1985 tot april 1986 een aanslag van ruim f 36.000 aan superheffing. Bij Nijenhuis had dit bedrag een hoogte van bijna f 15.000.

Rechtsgeldig

Daar de beide overeenkomsten voor 28 februari waren gesloten, vindt de handelskamer dat er geen sprake is van een schijnhandeling of van het ontduiken van de beschikking. De rechtbank acht deze overeenkomsten rechtsgeldig, omdat de beide verhuurders bij het sluiten ervan redelijkerwijs niet konden vermoeden, dat de minister met een aanvulling op de beschikking zou komen, die de bedoelingen van het contract zou doorkruisen. Voorts wijzen de rechters erop, dat het melkgeld na het sluiten van de overeenkomst aan de huurders werd uitbetaald. De rechtbank oordeelt, dat vóór 28 februari bij Kemme en Nijenhuis niet van het leveren van melk kan worden gesproken. Na deze datum is dat naar de mening van de rechters op grond van de duidelijke tekst van de op aanvulling de beschikking wel het geval. De visie van de rechtbank brengt met zich mee, dat de twee veehouders over de periode vóór 28 februari geen superheffing zijn verschuldigd. Voor Kemme betekent dit een vermindering van de aanslag met bijna f 9800, terwijl Nijenhuis ruim f 6700 minder hoeft te betalen.

Mede doordat reeds een deel van de superheffing was geïnd, moet Kemme zodoende in de zienswijze van de handelskamer nog f 15.200 aan superheffing betalen en Nijenhuis bijna f 4000. De partijen moeten hun eigen proceskosten betalen. De veehouders zien hun tegeneis tot terugbetaling van het reeds ingehouden deel van de superheffing en schadevergoeding verworpen. Wat dit gedeelte van de procedure betreft moeten zij elk f 1040 onkosten van het Produktschap voor hun rekening nemen.

In een reactie zei mr. Job Holtz, de raadsman van Kemme en Nijenhuis, „op het eerste gezicht” niet ontevreden te zijn met de rechterlijke uitspraak. Zijn pleidooi is overigens op nog een onderdeel gehonoreerd. Het Produktschap had aangevoerd, dat de twee geen beroep bij het College van Beroep voor het Bedrijfsleven hadden aangetekend. Holtz had daartegenin gebracht, dat er geen besluit of handeling was, waartegen beroep kon worden ingesteld. De rechtbank is dit met hem eens. Zij is van oordeel, dat de overgelegde melkafrekening van Nestlé Nederland BV, die ongedateerd was, niet als zodanig kan worden beschouwd.

Leeuwarder Courant 1988-09-30

ook MAP Campina

‘DMV Campina zette boeren aan tot fraude’

DE BOSCH (ANP)-De coöperatieve zuivelfabrikant *DMV Campina* heeft na de invoering van de superheffing veehouders aangezet melk te leveren op nummers van collega's, die niet aan hun quotum kwamen. Dal zei gisteren een veehouder uit Landhorst (in de Noord-Brabant-

se gemeente Wanroy) vuur de rechtbank in Den Bosch. Hij stond terecht omdat hij in maart en april 1986 ruim f28.000 superheffing zou hebben ontdoken.

Twee veehouders uit Mill en Ravenstein die hun levernummer ter beschikking hebben gesteld stonden ook terecht. Hen was medeplichtigheid ten laste gelegd Ook zij zeggen dat Campina de fraude heeft opgezet

Leeuwarder Courant, 1988-10-19

Landbouwministers van EG oneens over SLOM-boeren

LUXEMBURG (GPD) - Landbouwministers van de EG zijn het deze week niet eens kunnen worden over een oplossing voor het probleem van de zogenaamde SLOM-boeren. Dit zijn melkveehouders die bij de verdeling van de Europese melkquota in 1983/'84 uit de boot zijn gevallen omdat zij op dat moment deelnamen aan een EG-slacht- en omschakelingsregeling en dus geen melk produceerden.

Krachtens een arrest van het *Europees Gerechtshof*, dit voorjaar, moet de EG-Commissie deze boeren echter alsnog in het quotastelsel opnemen. Ze heeft hiervoor extra 500.000 ton uitgetrokken, terwijl naar schatting minstens het dubbele nodig is om aan alle aanvragen te kunnen voldoen. Ook wil zij de steunprijs voor boter korten met 2 procent.

Aan de SLOM-regeling is destijds deelgenomen door zo'n 120.000 boeren in de hele Gemeenschap, waarvan 4000 in Nederland. Maar al zullen deze lang niet allemaal in Brussel komen aankloppen, verwacht wordt dat de door de commissie voorgestelde extra quota totaal ontoereikend zullen zijn.

‘Geen reserves’

De Nederlandse minister van landbouw Gerrit Braks verwierp ten stelligste de suggestie van de Commissie tekorten aan te vullen uit nationale reserves. Hierover beschikt Nederland niet en een dergelijke formule zou betekenen dat verder gekort moet worden op bestaande quota. Wel vindt Braks dat zeer strikte criteria moeten worden gehanteerd bij de toewijzing van nieuwe quota aan SLOM-boeren.

Zij moeten uiterlijk een jaar na de toewijzing hun melkproductie weer hebben opgestart en boeren die inmiddels volledig op akkerbouw zijn overgeschakeld zouden niet in aanmerking mogen komen. Braks is het voorts niet eens met een Duits voorstel om ook deeltijdboeren van de nieuwe quota te laten profiteren, waardoor de benodigde quota-uitbreiding zou kunnen oplopen tot anderhalf of zelfs twee miljoen ton.

Voornaamste struikelblok tijdens het landbouwoverleg in Luxemburg was de houding van Zuid Europese landen, die vinden dat een nieuwe quota-uitbreiding voor boeren in het noorden het evenwicht in de Europese zuivelsector nog verder zou verstoren. Zowel Spanje als Italië en Griekenland hopen van de SLOM-problematiek (waar hun boeren destijds buiten zijn gevallen) te profiteren door een eigen quota-verhoging in de wacht te slepen.

Schikking Campina fraude superheffing

DEN BOSCH (ANP)- De Coöperatieve Zuivelfabriek *DMV Campina* in **Veghel** zal niet worden vervolgd voor fraude met de superheffing als het bedrijf f 150.000 op tafel legt. Dat zei officier van justitie mr. G. Bos gisteren voor de economische politierechter in Den Bosch. De coöperatie heeft het bedrag inmiddels betaald. De betrokkenheid van *Campina* bij de fraude staat voor het openbaar ministerie buiten kijf door veehouders aan te zetten melk te leveren op nummers van collega's die niet aan hun quotum kwamen.

Mr. Bos eiste gisteren geldboetes tegen drie veehouders die bij de fraude betrokken zijn. Het ging om bedragen van f 20.000, f 6.000 en f 1.000. Hij erkende weliswaar dat de veehouders met handen en voeten aan de coöperatie gebonden zijn, maar achtte dat geen excuus om zich dan maar niet aan de regels te houden. De geëiste boetes zijn vrijwel gelijk aan de bedragen die de verdachten hebben opgestreken, zoals uit hun administratie bleek, dankzij het ontduiken van de superheffing.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1988-11-25

ook MAP Campina

Vrijspraak melkveehouders na ontduiking superheffing

DEN BOSCH (ANP) - Drie melkveehouders uit Landhorst, Mill en Ravenstein zijn donderdag door de economische politierechter in Den Bosch vrijgesproken van fraude met melkquota. De officier van justitie had twee weken geleden geldboetes van 20.000, 6.000 en 1.000 gulden tegen hen geëist. De motivering van de rechtbank is niet bekend.

De boeren werden verdacht van een aandeel in de Campina-fraudezaak. Deze zuivelfabriek had ongeveer honderd veehouders die teveel melk produceerden en daarover sinds 1986 superheffing moesten afdragen, aangezet tot ontduiking. Boeren die teveel produceerden mochten die extra melk op het nummer leveren van collega's, die hun quotum niet konden volmelken.

Campina ontkende elke betrokkenheid, maar werd tegengesproken door de boeren en door twee van de eigen medewerkers. De zuivelgigant heeft inmiddels de door het openbaar ministerie voorgestelde schikking van anderhalve ton aanvaard. De meerderheid van de betrokken boeren besloot justitiële vervolging te voorkomen door alsnog de achterstallige heffing te voldoen.

Leeuwarder Courant, 1988-11-26

‘Quotumboeren’ kwaad op Braks Bosma: ‘kwajongensstreek’

DEN HAAG - De wijziging, die *minister Braks* in de *Beschikking Superheffing* heeft aangebracht, om de ‘*misleide quotumboeren*’ tegemoet te komen is de betrokkenen in het verkeerde keelgat geschoten. Voorzitter Bartele Bosma van **Oudwoude** noemt het een kwajongensstreek. „Jo binne krekt in mich dy't se ien foar ien de poaten utlúke.” De minister heeft zijn voorstel naar het *Landbouwschap* en het *Produktschap voor Zuivel* gestuurd. Zoals bekend werd van 137 boeren dat deel van het melkquotum ingetrokken, dat verkregen was door mid-

del van de zogenaamde *plakconstructie*, waarbij quotum van het ene perceel op het andere perceel werd geplakt.

De boeren protesteerden. Zij vonden, dat zij te goeder trouw hadden gehandeld. Braks stelt nu, dat de betrokken transacties kunnen worden teruggedraaid. Het quotum komt dan weer bij de oorspronkelijke eigenaar. Gebeurt dat niet, dan kan de 'misleide quotumboer' een vergoeding krijgen van f 0.65 per kilogram melk. Het quotum blijft dan eigendom van de minister, die het kan uitgeven aan de zogenaamde knelgevallen. Over de geleverde melk kan nog wel superheffing worden geheven.

Lammert Gorter van het BV Quotumbureau in Heerenveen, dat bij verschillende transacties heeft bemiddeld, is niet verbaast over de wijziging. Het terugdraaien van de transactie is niet nieuw. Het heeft in praktijk al een keer plaats gevonden. „Feze wijziging houdt in dat Braks veel ellende voorkomt.” Op het voor 65 cent per kilogram verkopen aan Braks had hij gisteravond minder zicht.

Bosma is „der goed ungelokkich mei. De lju, dy't quontum fcrkocht ha, krije de búten binnen. Dy wurde net oanpakt, dy krije de molke werom en kinne dy op é nij mei lán fcrkeapje. Wy krije neat.” Hij stelt, dat de transactie destijds voor zo'n f 2,50 per kilogram zijn aangegaan. Op dit moment ligt de waarde op f 4. „Dus kinne se it no djoerder ferkeapje, as doedestiids.” Bij de 137 gevallen ging het vaak om quotum, dat Friese boeren van Brabanders kochten. Bosma „Dy Brabanders binne wer it hearke”.

De Vereniging van Misleide Quotumboeren heeft zich nog niet op de zaak beraden. Volgens Bosma is het wel zeker, dat er iets gaat gebeuren. Als de transacties worden teruggedraaid, is de verkoper in houders hand. Hij hoeft geen f 2,50 weer te betalen, want hij weet dat de betrokken quotumboer elders maar f 0,65 kan ontvangen. „Dus keapet sa'n man it bygelyks foar in gúne werom en dan sitte wy mei de strop”. Bosma hoopt, dat het voorstel niet meer is dan een proefballon, die hij en de zijnen kunnen doorprikken.

Leeuwarder Courant 1988-12-02

Saneringsplan voor landbouw in EG mislukt

BRUSSEL (ANP) - Het is EG-landbouwcommissaris Frans Andriessen niet gelukt de Europese landbouw volledig volgens plan te saneren, voordat hij zijn portefeuille begin volgend jaar overdraagt aan de Ier Ray Macsharry. De pogingen om nog dit jaar de uit de hand gelopen uitgaven in de Europese rundvleessector aan te pakken zijn vanmorgen definitief afgesprongen in de EG-landbouwwraad.

Volgens minister Gerrit Braks, die zich teleurgesteld toonde over de mislukking, hebben de ministers desondanks met „staand applaus” afscheid genomen van de Nederlandse commissaris, die de komende vier jaar de handelspolitiek van de Gemeenschap gaat behartigen.
[.....]

Ook het uitdelen van extra melkrechten aan de zogenaamde SLOM-boeren, een ander onderdeel van het pakket, staat nu weer op losse schroeven. SLOM-boeren zijn melkveehouders die in 1983 geen quotum hebben gekregen, omdat zij profiteerden van een EG-regeling om minder melk te produceren. Het Europese Hof van Justitie heeft eerder dit jaar bepaald dat zij toch recht hebben op een quotum.

Er zijn ongeveer 120.000 SLOM-boeren, waarvan 4000 in Nederland. Destijds molken zij ruim zes miljoen ton melk, maar de Euro Commissie denkt nu aan 500.000 ton genoeg te hebben om alle in aanmerking komende boeren een quotum te geven.

Limburgsch Dagblad 1988-12-21

Braks wil af van superheffing

BUNSCHOTEN - Minister Braks van Landbouw en Visserij wil af van de superheffing in de melkveehouderij. Maar gezien het feit, dat dit gepaard zal moeten gaan met forse prijsverlagingen, verwacht de bewindsman, dat het quotumsysteem pas ruim na 1992 kan verdwijnen.

Braks zei dit op een CDA-bijeenkomst in Bunschoten.

De bewindsman hield ongeveer vijfhonderd toehoorders voor, dat de superheffing voor de boeren een heel lucratieve regeling is.

„Er wordt een hoge prijs voor de melk betaald. Eigenlijk veel te hoog. Daardoor nemen imitatieprodukten, zoals margarine, schrikbarend toe. Dat is niet goed. Aan de andere kant zijn we nu wel van de melkplas en de boterberg af. We zullen dus moeten zoeken naar evenwicht”.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1988-12-29

Geen superheffing voor ruim 6500 melkveehouders

DEN HAAG (ANP) - Ongeveer 6.700 melkveehouders hoeven over het op 1 april afgelopen melkprijsjaar 1987/1988 geen superheffing te betalen, hoewel op hun bedrijf meer melk is geproduceerd dan was toegestaan. De veehouders profiteren van een door minister Braks van landbouw en visserij vastgestelde vereveningsregeling.

Braks kan wat schuiven met melk omdat een aantal melkveehouders zijn toegestane heffing-vrije hoeveelheid melk niet heeft volgemaakt. De ruimte die de bewindsman had was ongeveer 60.000 ton.

De superheffing, de EG-boete op te veel geproduceerde melk, bedraagt 100 procent. Braks heeft nu bepaald dat de inning van de heffing achterwege blijft als de overschrijding van de toegestane produktie niet meer bedraagt dan 1,25 procent. Daarbij heeft hij een ondergrens genomen van maximaal 1.000 kilogram melk waarover de heffing geheel achterwege blijft. Boven de 5.000 kilogram overschrijding wordt de heffing volledig geïnd. De laatste grens heeft alleen gevolgen voor grote bedrijven met een quotum van 400.000 kilogram of meer.

Verruiming melkquota noodzakelijk door toename kaasproduktie

LEEWARDEN (GPD) - De wereldwijde stijging van de kaasconsumptie maakt een verruiming van de melkquota noodzakelijk. Drs. *Harm Schelhaas*, voorzitter van het *Produktschap voor Zuivel*, zei dit vrijdag op de kaasbeurs in Leeuwarden waar feestelijk werd stilgestaan bij het feit, dat Nederland voor het eerst meer dan 400.000 ton kaas in een jaar heeft geëxporteerd. De omzet ging, ook voor het eerst, de *f* 3 miljard te boven. Nederland produceerde dit jaar in totaal 550.000 ton kaas.

Van de melkproduktie wordt op dit moment 46 procent tot kaas verwerkt. Bij handhaving van de huidige melkproduktiebeperking, stijgt dit percentage over tien jaar tot circa 60, aldus Schelhaas. Hij droeg louter gunstige feiten aan over de Nederlandse zuivel in het algemeen en de kaasproduktie in het bijzonder. De teneur van zijn nieuwjaarstoespraak, volgende week dinsdag, zal een andere zijn: 1988 heeft weliswaar nieuwe records gebracht, maar de dag van morgen geeft veel zorgen, kondigde Schelhaas alvast aan. Van de nieuwe kaassoorten, die de laatste jaren op de markt zijn gebracht, verkoopt de Maasdammer het best. De produktie hiervan ligt dit jaar op 70.000 ton. Ongeveer 5000 mensen vinden werk in de kaasproduktie, terwijl de handel 2500 mensen een baan biedt.

Nederland is volgens Schelhaas nog steeds onbedreigd 's werelds eerste kaasexporteur. Het aandeel in de wereldhandel bedraagt 22 procent. Ook bij de export van gecondenseerde melk, volle-melkpoeder en boter bezit Nederland de koppositie.

Dit alles bracht Schelhaas tot een uitval naar critici, die volgens hem „al te gemakkelijk en goedkoop beweren, dat de Nederlandse kaasindustrie te traditioneel is en niet genoeg innovierend bezig is. Tegen hen zou ik willen zeggen: je wordt beslist niet zo maar wereldexporteur nummer één en je wordt niet zo maar erkend als 's werelds eerste zuivelland”.